

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ**

**з навчальної дисципліни
«ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
для студентів всіх форм навчання
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка**

Покровськ, 2020

УДК

Методичні рекомендації до підготовки індивідуальних робіт з навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» для студентів всіх форм навчання галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка / Уклад. В.М. Антоненко. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 25с.

Методичні рекомендації націлені на допомогу студентам в процесі підготовки ними індивідуальної роботи з вказаної навчальної дисципліни. Рекомендації містять тематичний перелік напрямків виконання студентами індивідуальної роботи та вимоги щодо змісту, структури, обсягу і оформлення тексту індивідуальної роботи.

Методична розробка також стане у нагоді студентам при підготовки ними до складання іспиту з зазначеної навчальної дисципліни.

Укладач: В. М. Антоненко, доцент, к. е. н, доцент кафедри УФЕБ

Рецензент: Н. К. Ющенко, доцент, к. е. н., доцент кафедри ЕОО

Відповідальний за випуск: О. Ю. Попова, д. н. н., проф., зав. кафедри УФЕБ

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,

протокол № ____ від _____

Розглянуто на засіданні кафедри управління і фінансово-економічної безпеки, протокол № 8 від 31.03.2020р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ	5
2 ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	7
3 ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ	9
4 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОТИ	11
5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ	13
6 РЕЦЕНЗУВАННЯ РОБОТИ	17
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	19
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки	20
Додаток Б. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у роботі	21

ВСТУП

Сучасні процеси, що стрімко відбуваються в суспільстві, зачіпаючи економічну і соціальну сферу, впливаючи як на стан та перспективи розвитку української держави, так і світового товариства, висувають принципово нові й інколи непередбачувані проблеми перед функціонуючими підприємствами. Особлива увага до таких умов і змін необхідна керівництву виробничих підприємств, які більше всього потерпають від коливань ринкових цін, занадто великої зарегульованості господарської діяльності, об'єктивно існуючого консерватизму виробничої системи.

Тому керівникам таких підприємств необхідно бути готовим і мати відповідні знання та практичні навички щодо вирішення типових і нетипових задач, що виникають у виробничій сфері і в операційних системах.

Підготовка сучасних фахівців у сфері економіки вимагає від студентів ґрунтовного й серйозного опанування ними базових навчальних дисциплін з метою отримання необхідного обсягу і відповідної якості спеціальних знань для подальшого їх застосування в практичній фаховій діяльності. І, перш за все, це стосується опанування ними навчальної дисципліни «Операційний менеджмент».

За цією дисципліною, відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка, передбачено виконання індивідуальних робіт, що є відповідальним і сутнісним етапом їх навчання.

Робота студентів в процесі підготовки індивідуальних робіт націлена на покращення навчального процесу і поглиблення фахових знань та формування відповідних компетентностей і практичних навичок.

Для розробки цих методичних рекомендацій було використано наступну розробку: Операційний менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.А. Коцко. Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019. 120 с., - за що автору велика подяка і шана.

1 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Індивідуальне завдання з курсу «Операційний менеджмент» – це один із видів позааудиторної роботи студента. Індивідуальне завдання має творчий, дослідницько-аналітичний характер та виступає засобом поглиблення теоретичних знань, а також засобом розвитку практичних навиків і вмінь з дисципліни. Виконуючи індивідуальне завдання, студент оволодіває методами наукового дослідження, навиками пошуку літературних джерел за обраною темою, вчиться аналізувати матеріал, здійснювати його критичну оцінку, представляти результати аналізу у вигляді презентацій тощо.

Запропонована нижче тематика індивідуальних завдань значною мірою характеризується прикладною спрямованістю, зорієнтована на цілий комплекс актуальних проблем операційного менеджменту, передбачає дослідження сучасних тенденцій у розвитку управлінської науки, практики, дозволяє раціонально поєднувати теоретичні та прикладні складові курсу, вивчати ті його аспекти, які певною мірою виходять за межі навчальної програми, але характеризуються значною актуальністю.

У процесі підготовки і оформлення індивідуального завдання студенти повинні: поглибити, систематизувати і закріпити теоретичні знання з дисципліни; оволодіти методологією бізнес-аналізу; відпрацювати навички самостійної роботи з елементами творчого пошуку, ініціативності; виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, аналізувати статистичну інформацію, звітні матеріали підприємств; розвинути навички формулювати й обґрунтовувати самостійні висновки.

Студент обирає тему індивідуального завдання із переліку запропонованого викладачем або викладач допомагає студентові у її виборі.

Розвиваючи обрану тему, студент, перш за все, має орієнтуватись на розкриття її прикладних аспектів, і в жодному разі, не допускати домінування теоретичної складової. Тобто, незалежно від обраної теми індивідуальної роботи,

необхідно при її розкритті включати не тільки суто теоретичний матеріал, але й наводити конкретні практичні приклади, статистичні матеріали, планові/звітні показники функціонуючих підприємств тощо, які стосуються тематичного змісту обраної теми.

Після вибору теми, індивідуальне завдання виконується у ряд етапів: підбір літератури та огляд статичної інформації; викладення матеріалу та оформлення роботи.

Структура індивідуального завдання складається зі вступу, результатів дослідження, висновків, списку літератури та інших джерел. Кількість розділів (параграфів) роботи визначається студентом самостійно, виходячи зі специфіки її теми.

У вступі необхідно зазначити актуальність теми та мету дослідження індивідуального завдання.

У результатах дослідження потрібно висвітлити основні поняття, які розглядаються у темі, дати їх коротку характеристику, розкрити теоретичні та практичні аспекти проблеми, що досліджується. Доцільно здійснити критичний аналіз різних точок зору на проблему, зробити відповідні узагальнення. Особливу увагу слід звернути на аналіз статистичної інформації. Статистичні показники слід подавати у табличній чи графічній формі, відображати їх динаміку, тенденції зміни тощо.

За необхідності потрібно проводити розрахунки за визначеними формулами. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони подані у формулі.

За результатами дослідження слід зробити конкретні короткі висновки, які обов'язково мають відображати власні думки автора з досліджуваної проблеми.

Виклад матеріалу має супроводжуватися розглядом різного роду прикладів, аналізом досвіду відомих компаній у тій чи іншій сфері, характеристикою сучасних тенденцій розвитку досліджуваних сфер, оглядом можливих прогнозів тощо. Саме такий підхід дозволить надати роботі дослідницького, практично-

орієнтованого характеру, що відрізнятиме її від інших видів подібних робіт, наприклад реферату.

Обсяг роботи може коливатися від 16 до 20 сторінок (і більше) друкованого тексту. Оскільки кожна тема індивідуального завдання має свою специфіку, то студент перш за все повинен виходити з того, щоб розкрити тему дослідження.

2 ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Теми для вибору розробки індивідуальних робіт відповідають змістовному тематичному напрямку навчальної дисципліни та подані нижче.

При виборі теми роботи, студент має право запропонувати власну тему в межах навчальної дисципліни. Разом з пропозицією щодо теми має бути подане обґрунтування доцільності її розробки, орієнтовний план роботи, актуальність та перспективи впровадження отриманих результатів, про що приймається рішення кафедри.

1. Дослідження виробничих процесів компанії Х (вибір компанії на власний розсуд).
2. Розвиток сучасних технологій у сфері виробництва Y (вибір сфери виробництва на власний розсуд).
3. Порівняльний аналіз японської та американської систем управління виробництвом.
4. Виробнича стратегія компанії Х: особливості формування та реалізації (вибір компанії на власний розсуд).
5. Особливості операційних стратегій сучасних компаній у сервісній сфері (вибір компаній на власний розсуд).
6. Розроблення виробничої стратегії компанії на основі використання моделі Платса-Грегорі.
7. Досвід розроблення нової продукції (або інноваційної) в компанії Х (вибір компанії на власний розсуд).
8. Еволюція виробничих систем: основні етапи та особливості.
9. Концепція ощадливого виробництва та проблеми її реалізації на вітчизняних підприємствах.
10. Досвід реалізації концепції ощадливого виробництва у провідних компаніях світу.

11. Особливості управління якістю в японських компаніях.
12. Роботизація виробництва: чинники, тенденції, наслідки.
13. «Розумне виробництво» Audi Smart Factory.
14. Екологічно чисті технології виробництва: досвід впровадження на вітчизняних підприємствах
15. Екологізація виробничої діяльності підприємств як інструмент формування конкурентних переваг (вибір підприємства на власний розсуд).
16. Інтеграція як інструмент забезпечення ефективності виробничої діяльності підприємств (вибір підприємств на власний розсуд).
17. Особливості управління інтегрованими промисловими компаніями (вибір компаній на власний розсуд).
18. Реалізація концепції зеленого офісу в сучасних компаніях (вибір компаній на власний розсуд).
19. Виробнича стратегія компанії McDonalds та особливості її трансформації.
20. Досвід компанії Toyota у впровадженні системи JIT.
21. Методика управління «Канбан» на прикладі компанії Toyota.
22. Досвід впровадження біотехнологій на вітчизняних підприємствах.
23. Виробнича безпека підприємства: сутність та особливості забезпечення.
24. Промислове шпигунство: сутність, проблеми та інструменти протидії.
25. Тренди клієнтської лояльності та необхідність перегляду операційних пріоритетів сучасних компаній.
26. Краудсорсинг як інструмент забезпечення ефективності розвитку сучасної компанії.
27. Теоретичні положення Г. Мюнстерберга у сфері розвитку промислової психології.
28. Інформаційні технології в управлінні виробництвом: особливості застосування та тенденції розвитку.
29. Конкурентоспроможність сучасних промислових компаній: фактори забезпечення та перспективи посилення.
30. Управління виробництвом на підприємствах в умовах соціалістичної економіки: особливості та проблеми.
31. Адитивні технології: сутність, особливості та їх роль у розвитку сучасних компаній.
32. Зелене виробництво: проблеми та перспективи розвитку.
33. Порівняльний аналіз фордистської та постфордистської концепцій промислового виробництва.

34. Теорія «Z» У. Оучі: сутність та особливості практичного застосування.

35. CALS-технології (Continuous Acquisition and Life Cycle Support) як детермінанта розвитку високотехнологічних підприємств.

3 ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

При написанні індивідуальних робіт студентам необхідно враховувати сучасні вимоги, які є обов'язковою умовою зарахування їх робіт та допуску студентів до іспиту.

Кожна надрукована на папері (компакт-диску чи інших носіях) або у всесвітній комп'ютерній мережі думка має свого власника, а її несанкціоноване використання є крадіжкою чужої інтелектуальної власності, за що передбачене покарання.

Тому індивідуальна робота має виконуватися студентами самостійно з дотриманням вимог академічної доброчесності. Зокрема, відповідно до ст. 42 Закону України про освіту вказується, що дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

При цьому порушенням студентами академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного

дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Вказані порушення академічної доброчесності є неприпустимі під час підготовки будь-яких наукових робіт. За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;

Тому варто бути надзвичайно уважними, цитуючи українські публікації, викладаючи зміст іноземних оригіналів, використовуючи інформацію з CD та

Internet. Індивідуальна робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату, знімається з розгляду, а студент пише нову роботу на іншу тему.

4 СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОТИ

Індивідуальна робота повинна бути логічно побудованою й мати характер цілісного і завершеного самостійного дослідження. Робота повинна містити титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки, додатки (за необхідності), список використаних джерел.

Титульний аркуш вважається першою сторінкою роботи. Він містить: найменування міністерства, якому підпорядкований вищий навчальний заклад; найменування вищого навчального закладу, факультету та кафедри, де виконано роботу; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву (тему) роботи; шифр групи, прізвище, ініціали та підпис студента; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали і підпис наукового керівника; відмітку про допуск до захисту, дату, місто і рік написання. Приклад титульного аркуша наведено в додатку А.

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, а також вступ, висновки, додатки, список використаних джерел.

Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в текстовій частині. Скорочувати або давати їх за іншою редакцією, ніж заголовки у тексті, не можна.

Особливої уваги вимагає оформлення *вступу*, де розкривається сутність і стан вивчення наукової проблеми та її значущість, дається обґрунтування необхідності проведення дослідження. Хоча робота розпочинається зі вступу, його оформлення здійснюється після закінчення написання всіх розділів, висновків і пропозицій.

У вступі подають загальну характеристику роботи у рекомендованій нижче послідовності:

1) *обґрунтувати вибір теми та її актуальність* для науки і практики, розвитку відповідної галузі дослідження. У цій частині вступу необхідно навести

перелік вітчизняних і зарубіжних економістів, які досліджували обрану тему або окремі її аспекти;

2) *сформулювати мету роботи і завдання*, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Мета повинна узгоджуватися з назвою роботи.

Мета наукового дослідження реалізується через конкретні *завдання*, які мають бути вирішені відповідно до поставленої мети. Це звичайно робиться у формі перерахування : вивчити..., описати..., встановити..., вияснити..., вивести формулу... і т. ін. Завдання в індивідуальній роботі повинні відповідати пунктам Змісту;

3) *вказати об'єкт і предмет дослідження*. *Об'єкт* – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. *Предмет* міститься в межах об'єкта. Саме на нього і спрямована основна увага студента, саме предмет дослідження визначає тему наукової роботи, яка виноситься на титульний аркуш як заголовок;

4) *вказати на практичне значення одержаних результатів*, тобто, де і яким чином результати дослідження можна використати на практиці.

Рекомендований обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Основна частина роботи містить ґрунтовний виклад матеріалу дослідження, причому його рекомендований обсяг 12-16 сторінок та складається з трьох розділів. Їх заголовки мають відображати зміст викладеного у них тексту.

У викладі матеріалу важливо дотримуватись принципу пропорційності, який полягає в дотриманні пропорцій між обсягами окремих частин роботи.

Висновки. Завершальним етапом написання роботи є оформлення висновків, що містять узагальнену підсумкову оцінку проведеної роботи. У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу автору засвідчити у висновках, що сформульовану у вступі мету досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання.

Необхідно зазначити, що висновки потрібно викладати стисло і лаконічно. Обсяг заключної частини – 1-2 сторінки.

Список використаних джерел має містити список фактично використаних джерел, на які є посилання в тексті роботи та які використані при її підготовці.

Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках.

Текст роботи потрібно викладати стисло, не перевантажувати описанням загальновідомих методичних положень, інструкцій, виключати повторення і відхилення від основної теми.

5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Робота повинна бути оформлена відповідно вимогам щодо оформлення роботи.

Назва і зміст окремих розділів і питань роботи, а також співвідношення їх розміру визначаються з урахуванням характеру й особливостей теми роботи.

Роботу друкують машинописним способом або на комп'ютері з одного боку аркуша білого паперу формату А4. Для написання роботи рекомендовано використовувати текстовий редактор MS Word, шрифт TimesNewRoman, розмір 14 пунктів, міжрядковий інтервал – 1,5.

Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 10 мм, верхній та нижній – 20 мм.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту посередині.

Кожний розділ слід починати з нового аркуша.

Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (1,25 мм). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Перенесення слів у заголовку розділів не допускається. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено менше двох рядків тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Титульний лист роботи, титульний лист додатків, зміст, додатки та список використаних джерел не нумеруються, однак враховуються до загальної нумерації сторінок роботи. Інші сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Ілюстрації позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації між якими ставиться крапка. Наприклад: Рисунок – 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. Над таблицею, з вирівнюванням по ширині листа, розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера та назви. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2 – Назва таблиці» (друга таблиця першого розділу).

Назва і слово «Таблиця» починається з великої літери. Назва не підкреслюється.

Допускається перенесення частини таблиці на наступну сторінку. В цьому випадку на наступній сторінці справа пишеться: «Продовження таблиці 1.2» із зазначенням номера таблиці.

Якщо таблиця закінчується, то над останньою її частиною пишуть з абзацного відступу: «Закінчення таблиці», наприклад: «Закінчення таблиці 1.2».

Заголовки граф та рядків таблиць слід писати з великої літери, а підзаголовки з малої літери, якщо вони складають одне речення із заголовком. Якщо вони мають самостійне значення, то пишуться з великої літери. Вихідні дані та результати розрахунків слід наводити в таблиці з однаковим ступенем точності.

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формул, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі.

Пояснення значення кожного символу слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починається з абзацу словом «де» без двокрапки після нього.

Всі одиниці виміру подаються згідно з чинними правилами скорочення: рік (р.), гривня (грн.), тонна (т) тощо.

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах одної сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1....

2....

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Для підтвердження власних аргументів *посиланням* на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело.

Коли використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел, які мають велику кількість сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул джерела, на яке дано посилання в роботі. Посилання в тексті роботи на джерела роблять згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Приклад оформлення посилання на використане джерело:

Фінансовий менеджмент – це процес управління формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання та оптимізації обороту його грошових коштів [16, с.18].

На всі таблиці та рисунки повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» і «рисунок» пишуть скорочено, наприклад: «...в табл. 1.2», «...рис. 2.2». У повторних посиланнях вживають скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Такий список – одна з суттєвих частин наукової роботи, що

віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів (найзручніший та рекомендований для використання студентами) або заголовків.

Для написання наукової роботи бажано використати не менше 10-12 джерел літератури.

Приклад оформлення списку використаних джерел наведений у додатку Б.

Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті роботи. Їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток » і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Єдиний додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

В додатках наводиться фінансова звітність підприємства та допоміжні матеріали (додаткові розрахунки, громіздкі таблиці) з метою скорочення загального обсягу роботи.

6 РЕЦЕНЗУВАННЯ РОБОТИ

Керівництво індивідуальними роботами з відповідної дисципліни кафедри здійснюється науково-педагогічними працівниками, які надають консультативну допомогу у написанні індивідуальних робіт.

Виконана робота з підписом студента передається керівникові для її рецензування не пізніше строку трьох днів до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Рецензія має за мету надання методичної допомоги студентові в удосконаленні його роботи та містить загальну характеристику рівня роботи щодо її змісту, практичного значення, структури написання та оформлення, а також докладний і аргументований аналіз позитивних і негативних сторін роботи.

При оцінці індивідуальної роботи враховується

- якість роботи загалом;
- творчий характер роботи;
- опрацювання наявної наукової літератури;
- володіння та використання нормативного матеріалу;
- самостійність виконання роботи;
- обґрунтованість висновків;
- якість оформлення роботи (оформлення посилань, списку використаних джерел, додатків тощо).

Студент допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо його індивідуальна робота з цієї дисципліни отримала позитивну рецензію викладача.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильков В.Г., Василькова Н.В. Організація операційної діяльності підприємства : підручник. К. КНЕУ, 2015. 502 с.
2. Вумек Дж., Джонс Д. Бережливое производство: Как избавиться от потерь и добиться процветания вашей компании ; пер. с англ. 7-е изд. М. Альпина Паблишер. 2013. 472 с.
3. Ильдеменов С.В., Ильдеменов А.С., Лобов С.В. Операционный менеджмент: учебник. М. ИНФРА-М, 2019. 337 с.
4. Капінос Г.І., Бабій І.В. Операційний менеджмент: навч. посіб. К. Центр учбової літератури. 2013. 352 с.
5. Лайкер Дж. Дао Toyota: 14 принципов менеджмента ведущей компании мира. Пер. с англ. 7-е изд. М. Альпина Паблишер. 2012. 400 с.
6. Лайкер Дж., Морган Д. Система разработки продукции в Toyota: Люди, процессы, технология ; пер. с англ. 2-е изд. М. Альпина Паблишерз. 2011. 440 с.
7. Канбан и «точно вовремя» на Toyota: Менеджмент начинается на рабочем месте. Пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. 218 с.
8. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» / Уклад. О.Г. Ратушняк. – Вінниця: ВНТУ, 2017. 53 с.
9. Найджел Слак, Стюарт Чеймберс, Роберт Джонстон. Организация, планирование и проектирование производства. Операционный менеджмент: перевод с 5-го английского издания. Москва: Инфра-М, 2014. 789 с.
10. Омеляненко Т.В. Виробнича стратегія підприємства: монографія. К. КНЕУ. 2013. 277 с.
11. Операційний менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.А. Коцко. Електронні текстові дані Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
12. Овдінок О.М., Тимошенко М.М., Пивовар А.М., Пивовар П.В. Операційний менеджмент: практикум. Житомир: ЖНАЕУ. 2015. 156 с.
13. Ратушняк О.Г. Операційний менеджмент: електрон. навч. посібник. Вінниця: ВНТУ. 2016. 243 с.
14. Трут О.О. Операційний менеджмент: підручник. К. Академвидав. 2013. 348 с.
15. Хейзер Дж., Рендер Б. Операционный менеджмент: учебник для слушателей, обучающихся по программам «Мастер делового администрирования» ; пер. И. Малкова. 10-е изд. Санкт-Петербург [и др.]: Питер. 2016. 1056 с.
16. Яковлев А.І. Сударкіна С.П., Ларка М.І. Організація виробництва: підручник. Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків. НТУ «ХПІ». 2016. 436 с.

Зразок титульної сторінки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ І ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Операційний менеджмент»

Тема роботи: _____

Виконана студентом _____ курсу
гр. _____

(П.І.Б.)
(підпис)

Оцінка _____
Керівник _____
(підпис)

Покровськ, 202_ р.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

Джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

1	2
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.

1	2
	3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її

1	2
	вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 ЕКОНОМІКА

Комп'ютерний набір і верстка: Антоненко В.М.

Укладач: Антоненко В.М.

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
85300, м. Покровськ, пл. Шибанкова, 2.